

ČASOPIS PŘIEVIDZSKEJ FARNOSTI
BARTOLOMEJ

ROČNÍK XXIV.

ČÍSLO 2

FEBRUÁR 2016

**Púť cez Svätú bránu - Noví vysluhovatelia sv. prijímania
Relikvie sv. Terezky - Plesy - Vol'by - Štrajk učiteľov
Týždeň manželstva - Krivdu trpezlivo znášať - Rozvodovosť**

Farský ples

23. január 2016, Kultúrny dom v Necpaloch

Foto: Žofia Hakošová

Krivdu, či požehnanie?

Je to jeden z paradoxov života: čím väčšiu krivdu si myslíte, že zažívate, tým väčšie požehnanie si pri jej trpezlivom prežívaní môžete odniesť. V ostatných dňoch som to pocítil na vlastnej koži...

„Pozri sa! Keby Terezka prišla do Prievidze, mal by si s tým dva týždne starostí, nepretržite by si okolo toho chodil a organizoval a potom, po jej odchode, by si ešte dva dni spal od únavy. Takto si si to užil: putoval si na tri miesta a mal si možnosť v pokoji sa modliť.“ Takto ma vzhľadom na moje ponosy upokojoval môj spovedník, mimochodom jeden z tých, ktorí takmer dva týždne chodili a organizovali celé putovanie relikvií svätej Terézie z Lisieux po Slovensku. Z môj-ho pohľadu sa z tejto „pre farnosť krivdy“ stalo pre mňa obrovské požehnanie. A to nielen pre mňa, ale napokon aj pre tých, ktorých som si na jednotlivé miesta niesol vo svojom srdci.

Keďže do Banskej Bystrice som šiel s našimi sestričkami, púť na toto miesto posilňovala - špeciálne v končiacom sa Roku zasväteného života - vďačnosť Bohu za to, že mám celý život okolo seba zasvätených, najmä reholné sestry. V Ružomberku vyplývalo požehnanie z toho, že som šiel nielen za Terezkou, ale aj za svojou rodinou (v tom meste mi býva brat Ivan). Tu mi „malá svätica“ pomohla posilniť vďačnosť za svoju rodinu i za všetky rodiny, ktoré ovplyvnili môj život. A to aj tie prievidzské!

A napokon do Žiliny som sa za Terezkou vybral s vedomím, že sa tam zároveň stretnem so svojimi farníkmi a tiež s najbližšími priateľmi. Je veľké požehnanie, keď si uvedomím, že môžem Eucharistiu prežívať v ich spoločenstve. A takto som vlastne niesol celú farnosť na miesto, kde doputovali aspoň jej zástupcovia.

Požehnanie v súvislosti s trojnásobným putovaním za relikviami svätej Terezy bolo umocnené tým, že svoju púť som v Bystrici začal a v Žiline ukončil svojou spovedňou. Veľmi požehnaný akt!

To, čo som doma v Prievidzi prežíval ako krivdu, čiže to, že Terezka „neprišla“ do Prievidze, bolo teda napokon nie krivdou, ale požehnaním. A keby som si uvedomil, aké dôležité je „krivdu trpezlivo znášať“, skôr, mohlo z toho byť aj menej šomravého hriechu.

Prajem vám, aby ste si možnosť požehnaní pri trpezlivom znášaní krivdy - nech akokoľvek veľkej - uvedomili čím skôr. A aby ste tak neprišli o veľké Božie požehnanie!

Váš kaplán Dušan Rončák

V dekanáte sme ukončili Rok zasväteného života

Na sviatok Obetovania Pána (Hromnice), ktorý sa každoročne v Cirkvi slávi 2. februára, pripadá Deň zasvätených. Tohto roku sa v tento deň oficiálne skončil aj Rok zasväteného života. Pri tejto príležitosti sa v jubilejnom chráme Svätého roka milosrdenstva, teda vo farskom Kostole svätého

Bartolomeja, konalo slávnostné ukončenie tohto Roka v našej farnosti a dekanáte.

Svätú omšu 2. februára 2016 o 16.30 celebraval dekan Vladimír Slovák. Koncelebrantmi boli kňazi z reholí, ktoré pôsobia v našom dekanáte - Matej Trizuliak (saletín) a Ján Hríb (piarista), ktorý predniesol aj homíliu. V nej sa zameral na prenikanie Krista - svetla národov - do našich životov.

Slávenia Eucharistie sa zúčastnili aj reholné sestry z Kongregácie Dcér božskej lásky (mariánky), ktoré vyvíjajú apoštolskú činnosť v Prievidzi.

Podľa farskej webovej stránky (*du*)

Farníci z Novák prešli Svätou bránou

V poslednú januárovú sobotu 30. januára 2016 sa v našej farnosti uskutočnila prvá z plánovaných dekanátnych púťi do kostola Svätej brány. Pútnikmi boli farár Ivan Iskra s veriacimi z Kostola sv. Mikuláša v Novákoch.

Duchovný program v kostole svätej brány začal modlitbou Korunky Božieho milosrdenstva. Po nej sa v rámci kajúcej pobožnosti prihovoril dp. Ivan Iskra na tému skutkov telesného milosrdenstva, konkrétne hladných sýtiť.

Po skončení pobožnosti nasledoval čas modlitieb prosby, vd'aky a chvály pri adorácii Najsvätejšej sviatosti oltárnej. Púť bola zakončená sv. omšou, pri ktorej sa pútnikom, ale aj domácim farníkom prihovoril pán dekan Vladimír Slovák.

Pútnici sa zapojili do služieb pri svätej omši a mladí z farnosti adoráciu aj svätú omšu sprevádzali svojím spevom. Počas celej púte bola možnosť prísť ku sviatosti zmierenia.

Na záver bolo pripravené malé agapé v podobe domácich koláčov.

Marián Husár

Stretli sa noví i doterajší vysluhovatelia svätého prijímania

Posledná januárová sobota 30. januára sa v našej farnosti niesla v znamení vysluhovateľov Eucharistie. Pri svätej omši o 16.30 vo farskom kostole boli verejne uvedení do služby noví rozdávatelia Jaroslav Mišík, Marián Šimkovič a Miroslav Turanský. Po svätej omši sa k nim na fare pridali tí, ktorí už v tejto službe v minulosti pôsobili, aby sa spolu s kňazmi zišli na formačnom a organizačnom stretnutí.

Prítomným najprv kaplán Dušan Rončák predniesol informácie o formách eucharistickej úcty pri svätej omši i mimo nej, po prednáške sa pod vedením dekana Vladimíra Slováka rozdiskutoval nový týždenný rozpis služieb pre vysluhovanie svätého prijímania pri omšiach v kostoloch vo farnosti. Dekan zároveň povzbudil rozdávatelov, aby vysluhovali sväté prijímanie aj chorým vo svojom okolí.

Vysluhovatelia svätého prijímania sú ustanovení na dobú určitú (jeden alebo tri roky) pre farnosť a diecézu. Môžu nimi byť laici, muži ustáleného života, ktorí sa osvedčili mo-

rálne bezúhonným životom. Ich úlohou je pomáhať kňazom s vysluhovaním Eucharistie vo svätej omši i mimo nej (napríklad sväté prijímanie chorým).

V prípade nevyhnutnosti môžu viesť bohoslužbu slova pre ľud.

(du)

Pozvánka na duchovnú obnovu

Srdečne pozývame všetkých lektorov, mimoriadnych rozdávatelov Eucharistie, akolytov a katechetov na duchovnú obnovu do Chrenovca, ktorú pre nás pripravili už tradične pátri saletíni.

Obnova sa bude konať v dňoch 4. - 6. marca 2016. Termín prihlásenia je do pondelka 29. februára 2016.

Tohoročná duchovná obnova bude - ak sa miesta nezaplnia Prievidžanmi - obohatená o prítomnosť záujemcov z Chrenovca.

Keďže sa obnova bude konať v čase volieb, odporúčame si vybaviť volebné preukazy, prípadne zabezpečiť odvoz v sobotu počas poobednej prestávky, ak chcete voliť v mieste bydliska.

Prihlasujte sa čo najskôr u p. Petráša (0905 951 854) a p. Melicherčíkovej (0903 607 883).

Relikvie sv. Terezky putovali po Slovensku

21. januára 2016 sa z Prievidze vydali na cestu do susednej diecézy dva autobusy pútnikov, aby si v Žiline v Kostole Sedembolestnej Panny Márie uctili relikvie svätej Terézie z Lisieux. Napriek tomu, že jej relikvie máme aj v našom meste, pútnici túžili zažiť atmosféru radosti zo stretnutia s ňou na Slovensku spolu s ostatnými veriacimi.

S Prievidžanmi putovali do Žiliny i kňazi Dušan Rončák a páter Marek Kotras SchP. Ctiteľia sv. Terezky si tu nielen uctili jej relikvie, ale sa aj spoločne modlili počas sv. omše. „Bolo to niečo úžasné, celý čas sa mi tlačili slzy do očí,“ vyznala jedna z pútničiek.

Radostná atmosféra vládla počas celej cesty, a to i napriek tomu, že snežilo. Veriaci z Prievidze si aj vďaka tejto púti uvedomili, akým darom je pre naše mesto kostol na sídlisku Zapotôčky zasvätený sv. Terézii, Učiteľke Cirkvi.

Počas cesty zo Žiliny sme sa pútnikov spýtali: „Čo sa vás dnes najviac do-tklo?“ Tu sú ich odpovede:

- Najkrajší zážitok v živote! Ja som Terézia, je to moja patrónka.
- Niečo úžasné, slzy sa mi tlačili do očí a cítila som až zimomriavky na koži.
- Atmosféra, veľký pokoj a ľudia, veľké množstvo ľudí v kostole.
- To bolo úžasné stretnutie, ešte nikdy som niečo také nezažila.
- Organizovanosť a pán farár, ktorý povedal, že ešte nezažil taký plný kos-tol.
- Jednota spoločenstva a organizovanosť.

- Mám oveľa väčší pokoj, ktorý som predtým nemal.
- Cítil som pokoj, vyrovnanosť, potešenie a radosť.
- Mal som radosť z toho, že farár mal radosť, že tam bolo toľko veľa ľudí.
- To, že nádej zomiera posledná.
- Že v tej strašnej tlačnici ľudia boli takí nedočkaví, plní očakávania.
- Stretnutie so svätosťou, posvätná bázeň, túžba dosiahnuť tiež svätosť svojho života.
- Že som si mohla oprieť svoje srdce o Terezkinu relikviu.
- Že taká mladá nám ukazuje cestu.
- Terezkin milosrdný pohľad, jej oči na obrázku.
- Bol som veľmi šťastný, že som mohol Terezke predniesť svoje prosby a ona ich prednesie v nebi Bohu.
- To, že tam bolo veľa detí a celé rodiny.
- Ja som až ku koncu pochopila, že sa ma tam nebo dotklo.
- Že nás bolo veľmi veľa a všetko bolo v pokoji, každý sa usmieval, cítila som, že do našich srdc vnikla Terezka a Pán Ježiš. Akoby sa svätosť, Terezkin duch, preniesol do všetkých ľudí. Tiež úžas, ako nás môže jeden svätý urobiť šťastnými.
- To, že som mohol slúžiť svätú omšu pri Terezkiných relikviách, tak to bolo pre mňa veľmi vzácne.
- Že je moderná a odchádzala v sprievode áut a ochranky ako naozajstná hviezda, ktorá je ľudom veľmi vzácna. Je krásne hľadiet' na to, keď vás ľudia milujú preto, lebo vy milujete Boha.

Pripravila: Elena Blašková

Farský ples sa konal už po 16. raz

V sobotu 23. januára sa viac ako stovka farníkov zabávala na farskom plese v Kultúrnom dome Necpaly. Už po šestnástykrát ho usporiadal dlhoročný člen farskej rady Milan Petráš.

„Zábava bola výborná, cítili sme sa skvele,“ zhodnotili ples pri odchode viacerí jeho účastníci. Mnohí z nich chodia na ples už pravidelne, niektorí sa ho zúčastnili po prvýkrát. „Boli sme prekvapení, aká uvoľnená atmosféra tu vládne, cítili sme sa ako jedna rodina.“

Plesu sa okrem kňazov z fary - pána dekana Vladimíra Slováka a pána kaplána Dušana Rončáka - zúčastnil i zástupca piaristov, páter Ján Hríb.

Do tanca hrala už tradične hudobná skupina Necpalanka a v programe vystúpili i traja členovia akordeónového orchestra Akordeonika zo ZUŠ Bojnice pod vedením pána Ota Mellu. Spoločenské tance zas predviedli toh-

toroční birmovanci - súrodenci Laura a Dávid Kovalíčkovci.

Text: -ph-

Foto: Žofia Hakošová

Deti sa aj tento rok zabavili na maškarnom plese

Z pohľadu organizácie mohol tohtoročný farský maškarný ples vyzerat' podobne ako po minulé roky: opäť v nedeľu po farskom plese, teda popoludní 24. januára, a tiež v sále Kultúrneho domu v Necpaloch.

Iný bol tohtoročný karneval najmä témou. Deti privítala Snehulienka a Dudroš ako moderátori i ďalší trpaslíci ako ich pomocníci a animátori detí. Tých síce neprišlo toľko ako vlani, no spôsobené to bolo hlavne tým, že tento rok sa „maškarný“ neorganizoval spoločne celoprievidzsky, ale len farnosťou z mesta.

Takmer štyri desiatky detí sa napriek tomu dobre zabavili. Deti spoločne s trpaslíkmi hľadali poklad, ktorý stratil zábudlivý Kýblik, a cestou k nemu museli absolvovať rozličné súťaže a hry. Nechýbala

tombola a zaujímavé tance. Všetci - deti i animátori - sa určite tešia i na maškarný ples o rok.

Text: Dušan Rončák

Foto: Štefan Kollár

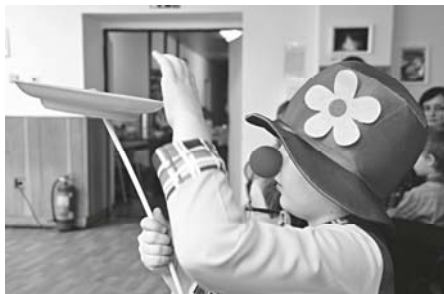

Maškarný ples bol aj u piaristov

„Blagoslavení čistého srdca, lebo oni uvidia Boha.“ (Mt 5,8) V duchu jedného z ôsmich Ježišových blahoslavenstiev sa v piaristickej škole konal v nedeľu 31. januára 2016 už tradične detský maškarný ples.

Mladý tím, tentoraz „kominársky“, pripravil pre deti pestrý a poučný program. Deti sa počas neho nielen dobre zabavili, ale sa aj dozvedeli, že čisté srdce je veľmi dôležitým predpokladom k tomu, aby sme mohli lepšie spoznať nášho dobrého a milujúceho Boha - Otca.

Text: P. Ján Hríb SchP
Foto: Ivan Šimkovič

Skautský ples

30. január 2016, Dom kultúry v Necpaloch

Po ovocí ich poznáte...

Blíži sa udalosť, ktorá poznačí našu budúcnosť najmenej na ďalšie štyri roky. V sobotu 5. marca 2016 budeme rozhodovať o tvári našej krajiny v parlamentných voľbách. Nemôžeme, samozrejme, narúčať, aký má byť váš politický názor. Ako médium, ktoré sa usiluje komunikovať posolstvo evanjelia, vám však ponúkame princípy, na ktoré by kresťan nemal zabúdať, a už vôbec nie rezignovať.

Prečo voliť? Základnou požiadavkou na kresťana v súvislosti s voľbami je to, aby šiel voliť. Nejde len o to, že ak hlasovať nepôjdem, nemám právo šomrať na stav spoločnosti. Ide hlavne o to, aby sme sa my kresťania v rámci zákonných možností reálne podieľali na formovaní politiky svojej krajiny cez výber zástupcov verejnej moci.

Ako voliť? Kedykoľvek v deň volieb od 7.00 do 22.00 volič vo volebnej miestnosti za plentou vloží do určenej obálky kandidátnu listinu jednej politickej strany, pre ktorú sa rozhodol. Na nej môže označiť zakrúžkovaním poradového čísla najviac štyroch kandidátov. Viac lístkov v obálke zneplatňuje celú voľbu, viac krúžkov ako štyri zneplatňuje krúžky, počíta sa tak iba hlas strane.

Ako sa pridelujú mandáty? Do Národnej rady sa dostanú len tie strany, ktoré získali viac ako päť percent hlasov všetkých voličov. Podľa určitého koeficientu sa vypočíta, koľko tá-ktorá strana získa kresiel v NR SR. Mandáty strán, ktoré nedosiahli päť percent, sa prerozdedia stranám, ktoré sa do parlamentu dostali (čiže veľké strany získavajú aj najviac z ďalších kresiel). Mandáty sa pridelujú podľa poradia kandidátov na listine strany. Uprednostnení sú len tí, ktorí získali viac ako tri percentá krúžkov z celkového počtu hlasov pre stranu.

Čiže aby sa kandidát prekrúžkoval, musí ho krúžkovať aspoň každý 33. volič strany. Napriek „straníckemu charakteru“ volieb (odborne sa to volá pomerný volebný systém) netreba na krúžkovanie osôb rezignovať.

Aké sú pre kresťana kritériá voľby?

- kandidáti, ktorí vyznávajú kresťanské hodnoty** - na prvom mieste vzťah k Bohu, na druhom hodnoty duchovné (česť, spravodlivosť, pokoj...), na treťom hodnoty životné (zdravie, vzdelanie, uplatnenie...) a na poslednom mieste hodnoty materiálne (majetok, ekonomika, zabezpečenie...).
- relatívna zvoliteľnosť** - predpoklad, že strana dosiahne výsledok aspoň 5 %, v opačnom prípade sa neoplatí voliť ju, keďže hlas prepadne a zvýši sa pravdepodobnosť, že viac mandátov získa najväčšia strana.
- schopnosť tvoriť reálnu politiku** - politika je umenie možného, nie radikalizmus; nikdy nebude nič dokonalé, preto treba voliť tak, aby sa dosiahlo čím viac.

Koho voliť? Zo spomínaných otázok je táto najťažšia. Môžeme si pomôcť zásadou, ktorú spomína už náš Spasiteľ: „...po ovocí ich poznáte“ (Mt 7, 20). Zo strán, ktoré majú na svojich kandidátkach ľudí, verejne vyznávajúcich svoju vieru, ponúkame kandidátov, ktorí sa už osvedčili ako prak-

tizujúci kresťania a na verejnosti pôsobili mravne a ľudsky bezúhonne. Napriek tomu, že ich je spolu päťnásť, upozorňujeme, že pridelením krúžku možno uprednostniť najviac štyroch kandidátov.

OLaNO - Nova - číslo kandidačnej listiny 3

7. Anna Verešová, Mgr., 51 r., riaditeľka zariadenia pre matky s deťmi v núdzi, Fórum života, Kamenná Poruba.

20. Ľubomír Klieštik, 41 r., podnikateľ, Čadca.

24. Eduard Heger, Ing., 39 r., ekonóm, kresťanský aktivista, Bratislava.

61. Jozef Bubnár, Mgr., 28 r., učiteľ, hudobník, Vranov nad Topľou.

145. Richard Vašečka, Mgr., 42 r., poslanec NR SR, učiteľ, Svederník.

KDH - číslo kandidačnej listiny 17

16. Dušan Pekár, Ing., 52 r., starosta mestskej časti Bratislava - Ružinov.

18. Eva Grey, prof. MUDr., PhD., 47 r., prorektorka pre zahraničné vzťahy, aktivistka Fóra života, Bratislava.

19. Marek Michalčík, Ing., 39 r., občiansky aktivista, Brestovany.

40. Marián Čaučík, Ing., 50 r., riaditeľ Dobrej noviny, Bratislava.

149. Tomáš Kováčik, Ing., PhD., 31 r., vysokoškolský učiteľ, Bratislava

SIETĚ - číslo kandidačnej listiny 20

2. Katarína Macháčková, JUDr., 45 r., primátorka, Prievidza.

8. Igor Jankulík, 47 r., podnikateľ, Krušetnica.

9. Alena Bašistová, doc. PhD. Mgr., PhD., 39 r., vysokoškolská pedagogička, Košice.

16. Martin Ďurišin, PhD., PhD., 37 r., politológ, Prešov.

28. Ivan Rončák, Mgr., PhD., 37 r., politológ, Ružomberok.

V ostatných mesiacoch hýbali našou spoločnosťou mnohé pálcivé témy: požiadavky zdravotníkov, učiteľov, utečenci, vojna na Ukrajine či v Sýrii, referendum o rodine... Niektorí politici ich využívajú na získavanie hlasov budúcich voličov, iným ide o rozvoj dobra v spoločnosti. Uvážme starostlivo, kto z politikov, uchádzajúcich sa o pár týždňov o náš hlas, priniesol medzi ľudí ovocie pravdy a pokoja a kto vyvolával nenávisť a neprijatie druhého.

Volíme dobre! Aby sme sa, nebudaj, nemuseli spovedať z toho, že sme prispeli k rozmachu zla v našej krajine...

Pripravili Alojz Vlčko, Vladimír Slovák a Dušan Rončák

Foto: Mária Melicherčíková

Prečo štrajk učiteľov?

Školstvo, učitelia, kvalita vzdelania, kvalita učiteľov, vybavenie škôl, systém vzdelávania, platy učiteľov... Téma dnešných dní. Nieкто je prekvapený, iný si vydýchne: konečne sa o tom hovorí.

Učitelia už niekoľko rokov upozorňujú na problémy v školstve, pripomienkujú zákony, no uspokojivých riešení sa nedočkali. Namiesto toho sme svedkami ukážok plytvania peniazmi zo štátneho rozpočtu - predražené nákupy (CT, sifóny, internet a WiFi do škôl...) a tendre (informatizácia za takmer miliardu), súdom určené miliónové odškodné za zákaz zisku súkromnej poisťovni, atď.

Štát peniaze mal, má a bude mať z našich daní, avšak namiesto do zuboženého školstva a zdravotníctva prúdia kamsi inam. Preto - ako zodpovední občania Slovenska - sme si povedali, že nesmieme mlčať, že pravdu musí byť počuť. Aj keby demagógia a propaganda jačala zo všetkých strán... Pamätáte sa na rok 1989? Pravda víťazí!

A tak sa 25. 1. 2016 Námestie SNP v Bratislave zaplnilo občanmi, ktorým záleží na školstve. Využili sme svoju ústavou garantovanú slobodu prejavu a právo na štrajk, aby sme vyjadrili svoju nespokojnosť. Z nášho „prispateho“ regiónu tam bolo len pár škôl, z toho tri stredné školy (Gymnázium V. B. Nedožerského, Piaristická spojená škola F. Hanáka a Obchodná akadémia v Prievidzi).

Rozbehli sme kampaň a osvetu, osobne sme navštívili školy v okrese, v Aule Žilinskej univerzity sme 28. januára vysvetľovali a diskutovali, pridávali sa k nám aj ďalšie školy v okrese a v pondelok 1. 2. 2016 sme zorganizovali vytvorenie živej reťaze učiteľov, rodičov, žiakov, študentov a všetkých, ktorých spája spoločný cieľ.

Počas druhého februárového týždňa sa niektoré školy zapájajú do tzv. štafety, kedy bude vždy v niektorej škole prerušené vyučovanie na jeden deň. Celkovo je v prievidskom okrese do štrajku zapojených okolo 15 škôl.

Tiež sme vyzvali rodičov, aby spočítali svoje náklady na pracovné zošity a iné školské pomôcky pre deti. Zaujímavosťou je aj organizovanie zbierok na pomoc štrajkujúcim učiteľom, pre rodiny ktorých je štrajk vážnym finančným ohrozením.

Postupne si získavame podporu osobností kultúrneho a spoločenského života, akademických organizácií či mladých Slovákov študujúcich v zahraničí, ale aj širokej verejnosti.

Čo žiadame od vlády? Žiadame, aby sa školstvo stalo prioritou všetkých strán a vlád. Žiadame, aby vláda splnila požiadavky ISU (Iniciatíva slovenských učiteľov).

Prečo to chceme? Chceme to preto,

- aby školy mali väčšie zdroje na učebnice, vybavenie a didaktické pomôcky, aby mohli lepšie podnecovať študentov k aktívnemu poznávaniu,
- aby vaše deti, naši žiaci a študenti mali kvalitné učebnice, pracovné listy a iné pomôcky, aby tak rodičia nemuseli doplácať za bezplatné školstvo,
- aby mladí ľudia túžiaci odovzdávať svoje poznanie mladým generáciám to nemuseli vzdať len preto, že za to nebudú dostatočne ohodnotení,
- aby nadaní, vzdelaní, skúsení a obľúbení učitelia zostali v školstve a nevzdali to, nemuseli hľadať lepšie finančné ohodnotenie v iných sektoroch a v horšom prípade aj v iných krajinách,
- aby mali vaše deti nielen lepšie materiálne podmienky v školách, ale aby ich učili osobnosti, ktoré nemajú strach, ktoré sú motivované poriadne pracovať, a tak môžu motivovať žiakov na ceste do života,
- aby mohli učitelia dôstojne pripravovať pre krajinu vzdelaných ľudí a aby sa necítili ako zabudnutá a ignorovaná súčasť štátu.

Preto bez nároku na plat štrajkuje-
me, a predsa pracujeme pre budú-
cnosť štátu. Robíme niečo pre štát
a chceme, aby štát niečo urobil pre
nás!

Uvedomujeme si, že výsledky možno
bude vidieť o 10-20 rokov. Aj zvele-
bované fínske školstvo prešlo refor-
mami pred 20 rokmi a výsledky sú až
teraz. No taká je naša učiteľská prá-
ca. Namáhame sa vzdelávať a vy-
chovávať žiakov, často sa nám zdá,
že je to márne, avšak stáva sa, že po
mnohých rokoch vidno výsledky, keď
sa naši žiaci uplatnia v pracovnom
i osobnom živote, vytvoria krásne
manželstvá a rodiny a zvelaďujú našu
spoločnosť. Ktorá vláda však dnes
plánuje na viac ako 4 roky?

**Čo môže urobiť občan pre spoloč-
nosť?** Môže verejne vystúpiť a pod-
poriť dobrú vec. Môže poslať listy
a e-maily zástupcom, ktorých si zvolil,
aby konali v jeho záujme (príklad:
preucitelov.simove.sk).

Buďme vzhľadom na občania a nemlčme!

Marek Šimurka a Zuzana Škrinárová,
pedagógovia Piaristickej spojenej
školy F. Hanáka

Foto: Martin Dámer

Novinky z piaristickej školy

Výborné výsledky našich žiakov v celoslovenskom testovaní piatakov

Naši piataci v celoslovenskom testovaní, ktoré sa konalo 25. 11. 2015, dosiahli výborné výsledky v oboch testovaných predmetoch. Zo slovenského jazyka a literatúry bol ich priemerný výsledok o 10,05 % lepší ako celoslovenský priemer. V matematike bol ich výsledok lepší dokonca až o 13,21 % oproti národnému priemeru. Z výsledkov sa všetci tešíme a ďakujeme za ne žiakom aj pani učiteľkám, ktoré ich naučili potrebné vedomosti.

Trieda 5.B - víťaz online hlasovania v ankete Detský čin roka

V decembri sa naši žiaci zúčastnili v Bratislave na odovzdávaní cien ankety Detský čin roka. Dospelácka porota, ktorá mala možnosť hlasovať v ankete na portáli ĽudiaĽudom, rozhodla svojimi 7777 hlasmi o víťazstve príbehu nášho Kubka a jeho starostli-

vých spolužiakov (písali sme o ňom v novembrovom čísle Bartolomeja).

Každý dobrý skutok je veľký čin. Deti to vedia a menia svet k lepšiemu. Na odovzdávaní cien sa zúčastnila celá trieda s autorkou príbehu p. učiteľkou B. Jamriškovou, terajšou triednou p. učiteľkou M. Pišovou, p. riaditeľkou V. Beňovou a niekoľkými rodičmi žiakov. Ako žiaci vnímali tento výnimočný deň, opísala Kubkova spolužiačka, Tereza Činčurová:

„Do Bratislavy sme s pani učiteľkou Beatkou vyrazili o desiatej ráno. Autobusom do Trenčína a autom s Kubkom a jeho rodičmi do Bratislavy. Po príchode sme sa ubytovali v peknom hoteli, kde sme boli pozvaní aj na večeru. Tam sme sa zoznámili s ostatnými ocenenými deťmi. Boli to super ľudia a mali veľmi pekné príbehy. Po večeri sme sa ešte dlho rozprávali a až potom išli spať. Na druhý deň ráno už do Bratislavy cestovali aj všetci naši spolužiaci. Veľmi som sa

na nich tešila. Aj Kubko. Všetci sme sa spolu stretli vo V - klube na námestí SNP, na odovzdávaní cien. Keď prišiel rad na nás, mala som trému. Potom sme išli na pódium a bol to super pocit. Na chvíľu som sa cítila ako filmová hviezda. Určite aj všetci ostatní! Celé podujatie moderovala Katka Brychtová a Ludwig Bagin. Zážitky sa však ešte neskončili. Všetci sme boli v „mekáci“ a na vianočných trhoch. Dala som si tam horúcu čokoládu. Mňam! No a potom už len domov. Vôbec sa mi nechcelo ísť, lebo to bol super výlet a určite sa páčil aj ostatným. Na tento zážitok určite nezabudne nikto z našej triedy! Už

teraz sa všetci tešíme do Tatier. To je totiž naša odmena.“

Olympiáda v nemeckom jazyku
Naše žiačky Sarah Ligasová z kvarty, Dominika Smatanová zo sexty a Andrea Psotná z oktávy postúpili v školskom kole do okresného kola olympiády v nemeckom jazyku. Andrea Psotná veľmi dobre obhájila svoje vedomosti v okresnom kole olympiády. Vo svojej kategórii 2B získala 2. miesto. Sarah Ligasová v kategórii 2A sa umiestnila na 3. mieste.

Pripravila: Elena Blašková

Deň otvorených dverí

Piaristická spojená škola F. Hanáka v Prievidzi pozýva všetkých záujemcov na **Deň otvorených dverí**, ktorý sa bude konať **v piatok 26. februára 2016 o 9:00 hod.**

V tento deň otvoria svoje brány všetky organizačné zložky tejto školy - materská škola, základná škola, osemročné i štvorročné gymnázium a odborná škola. Tešíme sa na Vašu účasť!

Manželstvo ako dar

Milí rodičia - manželia,
pri príležitosti Národného týždňa manželstva Vás **dňa 11. februára 2016 o 16.00 hod.** srdečne pozývame na prednášku s otvorenou diskusiou zameranú na manželské vzťahy s názvom **MANŽELSTVO AKO DAR.**

O ľudskej láske podľa Božieho plánu budú rozprávať a o svedectvo z vlastného života sa s nami podelia manželia **Pavel a Eva Izraelovci**, ktorí sú členmi skupiny priaznivcov Teológie tela sv. Jána Pavla II. Tešíme sa na spoločné stretnutie s Vami v školskom klube Piaristickej sporej školy F. Hanáka v Prievidzi.

NÁRODNÝ TÝŽDEŇ MANŽELSTVA SLOVENSKO 8.-14.2.2016

NÁRODNÝ TÝŽDEŇ MANŽELSTVA SLOVENSKO

Milí rodičia,

pri príležitosti Národného týždňa manželstva Vás dňa

14. februára 2016 o 11.00 hod.

srdečne pozývame do Piaristického kostola Najsvätejšej Trojice v Prievidzi osláviť spolu s nami dar rodiny, ktorej základom je sviatostné manželstvo uzatvorené z lásky medzi mužom a ženou. (Počas svätej omše budú mať všetci prítomní manželia možnosť obnoviť si svoj manželský sľub.)

To je nefér!

Skutky duchovného milosrdenstva:

KRIVDU TRPEZLIVO ZNÁŠAŤ

Pred dvadsiatimi rokmi som ako vysokoškolák mal jednu kamarátku. Dobre sme si rozumeli takmer vo všetkom s výnimkou jednej oblasti - viera. Vo mne sa počas vysokej školy viera prebudila, u nej v tom istom čase vyhasla.

Dôvodom pre opustenie kostola bola vraj pre ňu smrť starkého. Vravela, že ak zomrel taký dobrý človek, ako bol jej starký, tak je to hrozne nespravodlivé a ona teda v Boha neverí. A za trest ho škrtla zo svojho života.

Je to zaiste zaujímavý postoj, pretože mnohí iní ľudia naopak vravia, že smrť je jediná spravodlivá vec na svete - skôr či neskôr čaká každého, bohatého i chudobného, múdreho i hlúpeho, fešáka i kaliku, čestného i zločinca, veriaceho i ateistu. Smrť si všetkých zarovná...

Čo všetko je nefér?

Pri prvom pohľade sa naozaj mnoho vecí na svete zdá byť nefér. Nechcem menovať všetky ťažké krivdy sveta (zaiste by som na niečo vážne zabudol), spomeňme si radšej niečo malicherné. Trebárs také to klasické čakanie na padnutie šestky v hre *Človeče, nehnevaj sa*. Prečo niekomu padne hneď a iný musí čakať pol hry?

Spravil som pokus. Hádzali sme siedmi, každý z nás šestkrát. Mat'ovi a Tomášovi padla šestka hneď na prvý pokus, v prvej šestici hodov potom každému z nich ešte ďalší raz. Štyrom z nás však zo šiestich pokusov nepadla ani raz. Keby sme hrali naozaj *Človeče*, tak by sme to určite vnímali ako jasnú nespravodlivosť. Ako môže mať niekto také

šťastie a my takú smolu? Život je nefér!

Ja som však po tomto pokuse pokračoval v hádzaní kocky ďalej - spolu som ju hodil dvestokrát. Šestka mi napokon padla tridsaťštyrikrát, čo je vlastne presná šestina, spravodlivejšie to už vyjsť nemohlo. Len bolo treba byť trpezlivý.

Zväčša sa spravodlivosť naozaj spája s trpezlivosťou. Trpezlivé znášanie krivdy je nielen skutkom milosrdenstva, ale aj znakom životnej múdrosti. Božia spravodlivosť si nás napokon nájde. Boh skutočne je spravodlivý, ibaže jeho spravodlivosť nie je vždy viditeľná hneď v prvom kole.

Spravodlivosť Boha

Ak by sme chceli Bohu vyčítať nespravodlivosť, neobstojíme. Už len preto nie, že keď Boh prišiel medzi nás, tak o téme nespravodlivosti nefilozofoval, ale miesto toho ju vzal na seba. Kríž istotne nebol spravodlivou odmenou za nasýtenie zástupcov, vzkriesenia z mŕtvych, uzdravenia chorôb, skutky lásky, múdru náuku o láske, za otvorenie brány do Neba...

Pán Ježiš bol oplŕvaný, urážaný, znevážený, umučený. Za všetko to dobro sme mu darovali nespravodlivo toto. A on to prijal a krivdu trpezlivo niesol, aby sme mali z toho úžitok. Jeho krvou sme ospravedlnení (Rim 5,9).

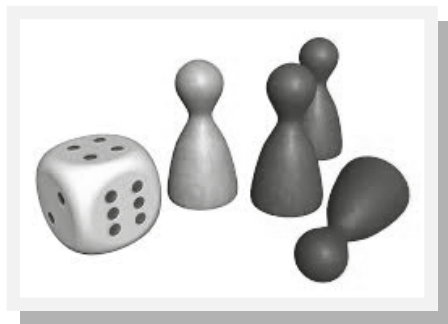

A spravodlivosť napokon prišla, ale až po Ježišovom poslednom výdychu. Nevyslyšal provokácie: „Ty, čo zboríš chrám a za tri dni ho znova postavíš, zachráň sám seba! Ak si Boží Syn, zostúp z kríža!“ (Mt 27,40) Bolo by to možno tak prvoplánovo spravodlivé, ale neprinieslo by nám to ovocie vykúpenia. Božie mlyny melú síce pomaly, ale najlepšie, ako sa len dá.

Ak aj my trpezlivo znášame krivdu, vtedy sa nášmu Pánovi tak trochu podobáme. Spolupracujeme na jeho diele vykúpenia, sme svedkami pre svet. Robíme ho lepším. Ak by sme na krivdu odpovedali zdanlivo spravodlivou pomstou, nebolo by napokon na svete krajšie.

Áno, znášať krivdu je ťažké, ľahšie sa o tom hovorí, ako sa to žije. Je to ťažké, ale Pán Ježiš nám nesľúbil, že nasledovať ho bude ľahúcke. Je to ťažké, ale potrebné. Aby láska mohla rásť...

P. Marek Kotras SchP.

Čo je krivda

Anketa

V dnešnom čísle sme si posvietili na vnímanie a znášanie krivdy. Bola by škoda neurobiť malý prieskum, ktorý nám trochu priblíži, čo si konkrétne pod krivdou predstavujeme.

Aj odpovede na dnešnú anketovú otázku teda znejú vážnejšie ako naposledy, keď som zisťovala, aký najnezvyčajnejší vianočný darček naši farníci dostali. Tentoraz som sa mládežníkov, dospelých i starších, väčšinou účastníkov piatkových chvál, pýtala:

„Čo považujete za krivdu?“

- V robote šéf nakričí a nedá si to vysvetliť, nevypočuje ma. Veľakrát si nevyrozprávame, čo nás ťaží.
- Poníženie.
- Zradu zo strany blízkych ľudí.
- Nedôveru v moje schopnosti.
- Šírenie klamstva - keď viete, že to pravda nie je.
- Keď vás bezdôvodne obvinia.
- Keď vám zamestnávateľ nezaplatí mzdu.
- No že máme nízke platy.
- Keď niekto o mne rozširuje nepravdu a lož - také osočovanie.
- Keď som nepochopený a nevypočutý.

- Zranenie - nejaké citové.
- Keď niekto niečo predstiera, a pritom to tak nie je.
- Keď mi niekto klame a stále v tom pokračuje.
- No navarím celej rodine obed a napečiem koláč a nič mi nenechajú!
- Keď sa učím hovoriť nie a považujú ma za lenivú.
- Keď chodím do posilňovne a chodia tam chudé ženy a provokujú.
- Ále, už nič, už som sa naučil byť obrnený.
- Keď mi dá učiteľ horšiu známku, ako si zaslužím.
- Keď mám niekoho počkať, že tam bude o 15 minút a ja tam stojím tri hodiny.
- Mníchovská dohoda - to bola historická krivda.
- Že niekto nedodrží svoje slovo, lebo je falošný.
- Keď mám pravdu a viem, že ju mám a druhí ju neprijmú.
- Keď je niekto pochválený za robotu niekoho iného.
- Keď je niekto nespravodlivo odsúdený - klasické súrodenecké vzťahy.
- Keď mi mama krivdí, že som niečo nespravila, keď si myslí, že som nezodpovedná.
- Keď rodič uprednostňuje to druhé dieťa.
- Neoprávnené odrátanie bodov na písomke, lebo učiteľka nevedela po mne prečítať.
- Keď sa bojíme ozvať, len za chrbtom si to riešime, nepovieme to do očí.
- Keď boli maminka a dcéra choré, tak som to tak prežívala, že prečo.
- No ja ako učiteľka napríklad prežívam ako spoločenskú krivdu to, o čom sa hovorí v súvislosti so štrajkom. Že učiteľské poslanie stratilo svoju vážnosť, úctu, že mladí učitelia odchádzajú zo školstva a maturanti si učiteľské odbory vyberajú len vtedy, keď ich nikde inde neprijmú, lebo tam berú bez prijímačiek. A keď je na škole ozaj angažovaný učiteľ, ktorý tú prácu miluje, tak aj tak má čo robiť, aby nevyhorel, aby sa pri tom natáhovali so žiakmi proste neznechutil a už na ďalšej hodine vedel byť super usmievavý a motivujúci. A ešte po večeroch si pripravoval materiály. A za plat, pri ktorom mu ani hypotéku nedajú.
- Brat mi robí zle a oco povie, že ja mám odísť z izby.
- Povinná školská dochádzka.
- Uzatváranie známok a vôbec známkovanie u istého pána učiteľa.
- Keď ma nejaký známy zradí.
- No napríklad ten zákon v moslimských krajinách, že muž nesmie ošetrovať ženu a žena sa nesmie stať lekárom.
- Krivdu od Európskej únie, že nám chce dať povinné kvóty utečencov.

Pripravila: Zuzana Škrinárová

O krivde „všeobecných právd“

Veriaci ľudia, ktorí sa rozhodnú angažovať v politike, nemajú na výber. Ak chcú v politike pôsobiť, musia rátať s tým, že i keď sú slušní a poctiví, budú musieť trpezlivo znášať krivdu. Akú? Nazvime ju krivdou „všeobecných právd“, ktorá všetkých politikov hádže do jedného vreca.

S pravdepodobnosťou blížiacou sa istote, pri pôsobení v politike aj slušní politici stretnú ľudí, ktorí ich budú automaticky hádzať do jedného vreca a hovoriť o nich „všeobecné pravdy“ platné na politikov. Že šli do politiky, aby sa nabalili, nezáleží im na tých, ktorých zastupujú, že klamú a kradnú.

Podobne je to s úradníkmi. Aj tí prakticky nemajú na výber a musia sa zmieriť s tým, že v očiach mnohých ľudí sú automaticky nechotní, leniví, všetko zbytočne komplikujú a bazírujú na maličkostiach.

Z vlastnej skúsenosti môžem povedať, že ľudia s takýmito predsudkami nie sú na úradoch ničím výnimočným. Správajú sa nevrlo, agresívne, a pritom si úradník v štátnej či verejnej správe len poctivo vykonáva svoju prácu podľa pravidiel, ktoré on neurčoval a s ktorými možno sám nie je spokojný.

V kresťanských kruhoch sa často hovorí o potrebe angažovania sa kresťanov v politike. Často citujú napríklad pápeža Františka, ktorý povedal, že politika je jednou z najväčších foriem činorodej lásky a povinnosťou pre kresťana. Otázkou je, ako budeme spoločne motivovať k angažovanosti šikovných zástupcov našich spoločenstiev, ktorí by mohli politiku tvoriť a dobre ovplyvňovať. To, že musia rátať aj s takýmito krivdami, ktoré od verejného pôsobenia dnes jednoducho nevieme oddeliť, je vlastne drobnosť. Sú desiatky ďalších nových

výziev, s ktorými musí kresťan v politike rátať, ak sa pre ňu rozhodne. No na druhej strane je zarážajúce, že hneď na začiatku sa chtiac-nechtiac musí slušný človek v politike vyrovnáť s tým, že ak sa stane politikom, automaticky budú na neho niektorí pozeráť cez prsty. Len preto, že je politik.

Takáto je naša spoločnosť. Takáto je, žiaľ, realita plynúca zo skúseností bežného človeka s politikou. Je možno dôsledkom toho, že sa v minulosti kresťania v politike angažovali málo. Príčinou môže byť aj to, že tí, ktorí sa angažovali, urobili chyby a otupili dôveru ľudí k politikom a politike.

I napriek tomu však, tak ako v mnohých iných veciach, môžeme začať zmenu pomerne jednoducho. Od seba. Ak nás niečo zo strany politikov nahnevá, negeneralizujeme, nezovšeobecňujeme. Skúmame, kto urobil chybu a modlime sa za neho. Alebo ak počujeme našich blízkych či známych všeobecne na všetkých politikov nadávať, nenechajme to len tak.

Upozorníme sa vzájomne na to, že to nie je správne. A v modlitbách ďakujeme Bohu za to, že jednou z foriem činorodej lásky, ktorú priňášajú svetu angažovaní kresťanskí politici, je aj to, že trpezlivo znášajú krivdu „všeobecných právd“ a konajú tak skutok duchovného milosrdenstva.

Boh je pre všetkých milosrdenstvom

(Svedectvo)

Margaréta sa narodila v roku 1926 na Spiši, v komunite spišských Nemcov. Tam vyrástla a vychodila školy. Jej otec bol obuvníkom, matka sa starala o domácnosť a malé poličko. Ľudia v dedine spolu nažívali vo svornosti.

Keď dorastala, vypukla 2. svetová vojna. Vtedajší mocipáni nariadili vystaňovanie nemeckých menšín, jej otca deportovali do lágru.

Dramatické udalosti ukončili ich detstvo, následne priniesli stratu domoviny a zanechali rany aj ľuďom s podobným osudom.

„Som pre teba samotným milosrdenstvom...“

Útek bol východiskom pre Grétku a jej mamu. Nevedeli, kam utekajú pred blížiacim sa frontom.

Skrývali sa v dreveničkách, po poválach domov, jedli len chlieb a vodu, ktorú dostali od chudob-

ných dobrých ľudí, ktorých stretli. Raz, keď boli ukryté na pôjde s viacerými ženami, vnikli k nim vojaci a pred očami dcér zneuctili ich matky. Túto bolesť, krivdu a strach nevládali mladé ženy s matkami prekonať. Grétke s mamou sa pošťastilo nájsť si prácu za jedlo u jednej chudobnej rodiny s deťmi. Keďže však nechceli byť rodinke na obtiaž, beznádej ich priviedla až k rieke Morave.

Ešte v čase žatvy pred vojnou sa mladá Margaréta v rodnej dedine zapáčila slovenskému mládencovi Ladislavovi a on začal po nej pátrať. Pri hľadaní sa dozvedel, že ľudia obe ženy videli uberať sa smerom k hlbocine rieky Moravy. Práve keď tam chceli ukončiť svoj život utopením sa, Božím zásahom ich Ladislav našiel vysilené v objatí.

Priviedol ich k sebe do Bratislavy, kde matka zakrátko po ťažkých udalostiach od žiaľu zomrela. Mladý pár si povedal „áno“ v kostole, a keďže Grétka trpela na ťažkú astmu, presťahovali sa bližšie k horám do podtatranskej oblasti. Zo začiatku bývali v bytoch aj dve cudzie rodiny spolu - každá rodina v jednej izbe. Boh im tam požehnal dve deti, neskôr v byte doopatrovali aj Grétkinho otca. Otec bol evanjelického augsburského vyznania a Grétkina mama bola katolíčka, preto spolu svorne cho-

dili raz do evanjelického kostola a raz do katolíckeho kostola.

„Zvlášť sa chráň svojvôle, nech aj najmenšia vec má pečať poslušnosti.“

Grétka milovala Pannu Máriu a popri zamestnaní sa starala o kaplnku v Tatrách, o kostolík, aj s dcérou i ostatnými ženami. Po nociach zdobievali svätostánok a sochu Panny Márie, či sochu Božského srdca Ježišovho. Takto ďakovali za záchranu života. So susedou sa doma celé roky denne modlili Fatimské večeradlo a nikdy nezabudli odovzdať svoje deti, vnúčatá a celé rodiny Nebeskej matke.

Krivdy svojho života premieňala Grétka modlitbou a skutkami lásky na Božie milosrdenstvo. V jej prítomnosti ľudia cítili veľký pokoj. Táto drobná žienka denne cupitala na svätú omšu, prijímala Eucharistiu a vedela sa z nej tešiť ako malé dieťa. Jej pracovité ruky nepoznali odpočinok, šila kňazské ornáty a pomáhala kňazom v čomkoľvek potrebnom pre kostol. Navštevy kňazov u nich doma prijímala s pokorou. Žila živú vieru, nástrahy života akoby ani nevnímala, obetovala sa a všetko riešila prostredníctvom modlitby.

V posledných rokoch sa rada modlila Korunku Božieho milosrdenstva.

Bývali spolu s manželom - až do jeho smrti - s dcérou, zaťom a dvomi vnúčatami. Syn s manželkou ju pravidelne navštevoval i spolu s tromi vnúčatami a pravnúčatami. Vďačná dcéra s manželom a deťmi ju doopatrovali

doma. Chodil im pomáhať aj pozorný syn s celou rodinou. Splácali jej lásku láskou.

„...obetuj mi svoju úbohosť a nemohúcnosť, tým potešíš moje srdce.“

Ako ležiacej boli ku koncu života jej bolesti obrovské, no jej tiché srdce jej akosi nedovoľovalo kričať v posledných bolestných chvíľach. Skutky lásky jej boli oplácané dcérou, ktorá aj so zaťom pri nej vo dne v noci slúžila. Denne pri nej kľačal kňaz don Ján - pacient, salezián, a často ju navštevoval aj miestny kňaz Štefan i ďalší. Ako je zvykom v ťažkých horských podmienkach, pomáhali jej priateľky, sestričky...

Spáchané krivdy odpustila a denne ich vkladala do Eucharistie. Hovorievala: „Pán všetko vidí a vie! Koľko musel on za nás vytrpieť, na kríži zomrieť a z mŕtvych vstať...“

Podobné bolestné príbehy zažili aj nemecké rodiny v Handlovej, Novej Lehote a v iných častiach našej krajiny. V čase vojny ich evakuovali do rôznych miest v Čechách až po Aš. Toto postihlo aj 12 - ročnú Brigitu z Handlovej, ktorá ešte žije a ďakuje Pánovi za život.

Pripravili Anka G. Vavrová a Žofia Hakošová

Použité pramene: rozprávanie dcéry a autorky, ktorá s Grétkou a jej rodinou zažila 20 - ročné obohacujúce priateľstvo

Citáty: Sv. Faustína Kowalská: Denniček

Viktor a Iveta

Viktor sa postavil a povedal: „Hned' vám ju zavolám.“

Pozrela som na kolegu a snažila sa vyčítať z jeho tváre, či má nejaký plán.

Neviem, ako dlho bol Viktor preč, isto len niekoľko sekúnd; na poschodie domu viedlo asi dvadsať schodov. Mlčali sme s kolegom obaja, napätie by sa dalo krájať. V hlave mi vírili slová o ťažkej práci v Nemecku, nevere, krčmách a strachu o syna.

„Pfu!“ kolegov hlboký povzdych nadvihol na sekundu papiere na stole.

Z poschodia sa vrátili obaja manželia potichu.

Viktor sa obrátil úsečne na ženu: „Iveta, chcú aj s tebou hovoriť.“

Znovu som pomaly začala vysvetľovať, kto sme a prečo sme prišli, keď sa vtom Viktor otočil a odchádzal s mrmlaním: „Nechám vás tu samých.“

Sedela predou mnou pestovaná žena, v ruke žmolila pero, ktoré jej ostalo po podpísaní našej dohody a zachraňovalo

jej rozlietané prsty ako perá holuba vo vetre.

„Aj mu veríte, čo narozprával?“ začala komunikáciu.

„Snažím sa dôverovať slovám ľudí, ktorí prijali našu pomoc, inak tu nemusíme sedieť,“ počula som seba akoby z iného kúta kuchyne.

Tuším som tam už ostala až do nášho odchodu. Po mojich slovách sa pozrela na kolegu a ja som ho tam za stolom nechala plávať v jej slovách ako v špinavom prúde jarnej vody. Pred tvárou sa mi mihli občas jej ruky, rozvírili ťažký dych a prekryli oči, popretkávané krvavými žilkami. V prívaloch sa valili krátke studené vety žalôb, krívd, bolesti a ťažkých rozhodnutí. „Nebol tu...“

„Chýbal...“

„Nestaral sa...“

Snažila som chytiť nejaké veci, ktoré plávali na hladine, ale boli šmyklivé.

„Ja viem, že som dostala druhú šancu, narodil sa Riško, ale potom zas odišiel a zas som ostala sama. Ešte aj staršie deti pohuckal proti mne.“

Iveta stála v strede kolotoča, ktorý sa točil okolo nej. Občas sa mihli okolo deti a dom. Nedalo sa doň naskočiť, nedokázala z neho vyskočiť. Pomoc nepotrebuje, ona „si to už zariadi“. Odišla a smeti ostali.

Ostali sme s kolegom na chvíľu znova sami. Obzerám sa po kuchyni a oči mi padli na vitrínu s pohármi.

„To som ja rozbil - hodil som šálku za ňou. Keby som chcel, trafím isto... Už raz som dokázal zvládnuť tú krivdu, hanbu, špinu upratať, odpustiť a začať znovu. Viac nevládzem,“ ozval sa mi za chrbtom Viktor. Brada sa mu triasla a pohľad z okna hľadal oporu.

Kolega: „Prídeme ešte?“

Viktor: „Príd'te.“

Nespútaná rozvodovosť

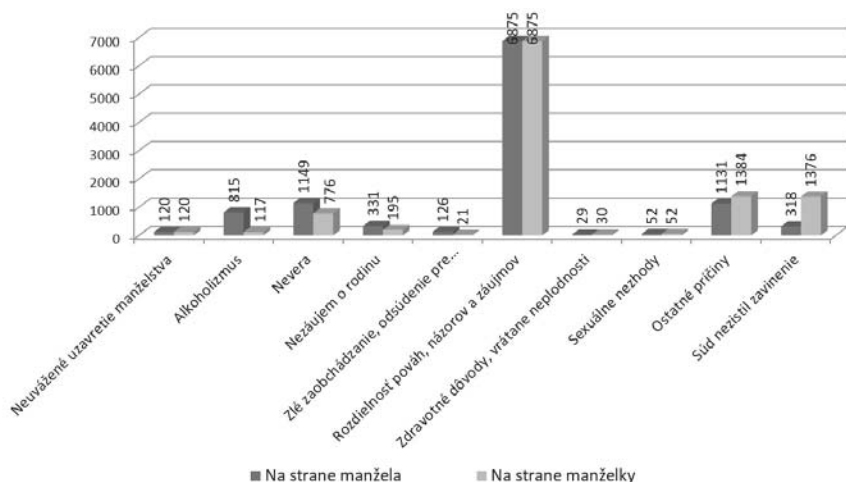
Vysoký nárast rozvodovosti v posledných desaťročiach sprevádzal aj nárast významu „rozdielnosti pováh, názorov a záujmov“ ako hlavnej príčiny rozvodov. V roku 2013 sa v SR skončilo rozvodom 10946 manželstiev, pričom 6875 práve z tohto dôvodu. V okrese Prievidza je rozvodovosť dlhodobo mierne vyššia ako slovenský priemer.

Dnes prevláda názor, že manželstvo je len vecou manželov. Sociologické výskumy ukazujú, že väčšina je tolerantná k ich rozchodu aj vtedy, „ak si už nerozumejú“ (trochu menej keď majú maloleté deti). Ak niekto pozdvihne hlas za obmedzenie možností rozvodu, okamžite je obviňovaný z necitlivosti voči týraným ženám a deťom, či k partnerom neverníkov. Bez toho, aby sme zľahčovali situáciu takto trpiacich ľudí, údaje v grafe ukazujú, že tieto prípady netvorí najpodstatnejšiu

časť súčasnej miery rozvodovosti. Život manželov a rodiny je úzko prepojený so životom celej spoločnosti, ktorá sa nemôže zriekať svojho dielu zodpovednosti.

Individualizmus

Individualizmus nie je egoizmus. Označuje hlavnú črtu moderných spoločností, ktorá sa vyvíjala niekoľko storočí. Nosné sú v ňom procesy emancipácie, ktorých cieľom je väčšia sloboda jednotlivcov a skupín. V konečnom dôsledku teda stavia

Rozvody v SR v roku 2013 podľa príčiny rozvratu manželstva (Vlastné spracovanie na základe údajov z: Vývoj obyvateľstva v Slovenskej republike a krajoch v roku 2013, ŠÚ SR, Bratislava 2014, s. 21)

menej zábran aj egoizmu, ale zdôvodňuje sa najmä zväčšením priestoru pre inovácie a sebarealizáciu ľudí pre spoločné dobro.

V rodinnom živote sa prejavuje trojako. Po prvé **zúžením rodinných väzieb**: manželia a ich deti vedú život pomerne izolovane od širších rodinných, susedských a ďalších spoločenských väzieb, ktoré fungujú viac-menej na báze dobrovoľnosti. Po druhé **oslabením úlohy tradície** (zvykových vzorov správania) v regulovaní rodinných vzťahov. Po tretie **zredukovaním funkcií rodiny** pod vplyvom rozvoja priemyslu, štátnych inštitúcií a špecializovaných odvetví, ktoré do veľkej miery preberajú niektoré rodinné funkcie ako vzdelávanie, starostlivosť o chorých a nevládných, poskytujú zamestnanie a finančnú podporu v núdzi a ďalšie úkony, s ktorými si kedysi rodina musela poradiť sama s pomocou najbližšieho spoločenského okolia. V týchto podmienkach vystúpila do popredia citová funkcia rodiny, ktorá sa stala kľúčovou pre fungovanie aj pre trvanie rodiny.

Aktuálny vplyv spoločnosti na rodinu

Hoci súčasný vplyv spoločnosti na rodinu nie je priamočiary, naďalej zostáva významný. Z hľadiska dopadu na rozvody z dôvodu rozdielnosti pováh, názorov a záujmov treba vyzdvihnúť najmä nasledovné okolnosti:

Záväzná tradičné predstavy o rodine nahradili viaceré navzájom súťažiacie spoločenské *stereotypy o rodine*, ktoré jednostranne zdôrazňujú buď kladné, alebo záporné vlastnosti rodiny. Dôsledkom nedostatočnej a nesúrodej výchovy komplexu vý-

chovných inštitúcií ako rodina, škola, médiá, cirkev a pod. sú **skreslené predstavy a očakávania od rodinného života**. Tieto predstavujú jadro často konštatovanej nepripravenosti mladých na manželstvo.

Keďže dôsledky rozpadu manželstiev sa významne prejavujú v mnohých oblastiach spoločenského života (nielen v kriminalite či počte poberateľov sociálnych dávok, ale napr. aj v takých javoch, ako je snaha mladých odísť do zahraničia), spoločnosť by sa mala snažiť **regulovať rozvodovosť - mravne i legislatívne**. Súčasný zákon je nielen benevolentný, ale aj benevolentne aplikovaný. Podľa citovanej publikácie ŠÚ SR (s. 20) sa v súčasnosti končí čoraz väčší počet rozvodových konaní rozvedením manželstva, v roku 2013 až 94 % (do konca 90. rokov to bývalo menej ako 70 %). Podporuje to i fakt, že samotné rozvodové konania spravidla prebiehajú bez prítomnosti a záujmu širšej verejnosti.

Oslabenie regulačného vplyvu spoločnosti na rodinu korunuje úplný **rozpad koncepcie kritérií výberu manželského partnera**. Inštitúcia zasnub dnes už stratila svoje funkcie. Rodičia často nechcú, alebo im mladí nedovolia podieľať sa na výbere partnera ich detí. Pritom práve účasť milujúcich rodičov schopných objektívne posúdiť vzťahy ich detí by mohla pomôcť predísť mnohým problémom (prinajmenšom poukázaniu na to, aké sporné oblasti sa v rodiaom vzťahu črtajú). Dnes prebieha výber partnera často veľmi nevhodne a rizikovo len na základe kritérií „romantickej lásky“. Tento pojem poukazuje na význam citov pre život - ale aj prežitie - rodiny.

Najstručnejšie povedané, označuje presvedčenie, že na svete je len jeden správny partner, ktorého si partner idealizuje, zahŕňa ho (a očakáva) prejavmi lásky, ktorá má sama od seba prekonať všetky ťažkosti („ak ma ľúbiš, tak“). Akonáhle sú tieto city subjektívne neprítomné (alebo nezhody pretrvávajú napriek deklarovanej láske), manželstvo stráca zmysel („nebol

ten pravý“, „nebola tá pravá“). Situáciu často komplikuje skoré sexuálne spolužitie, ktoré zavádza intimitu a ilúziu záväzku medzi partnermi, ktorí ešte nevedia, či a nakoľko sa raz o seba budú môcť vzájomne oprieť.

Mária Suríková

Daj, aby som si zachovala dušu (Recenzia knihy Wandy Póttawskej *A bojím se snů*)

Po *Príbehu priateľstva* (2011) sa k nášmu čitateľovi dostalo i ďalšie autobiografické dielo poľskej psychiatričky Wandy Póttawskej - *A bojím se snů*. Vydalo ho české vydavateľstvo Paulínky v roku 2012.

Kým v *Príbehu priateľstva* Wanda spomína na chvíle prežité s Karolom Wojtylom, budúcim pápežom Jánom Pavlom II., v tejto knihe sa vyrovnáva s rokmi prežitými v koncentračnom tábore.

Po oslobodení z koncentračného tábora putovala Wanda domov pešo dvadsať dní. Namiesto radosti ju však čakalo čosi desivé, s čím si dlho nevedela poradiť. Každú noc sa jej o tábore snivali strašidelné sny. „Odsúvala som spánok na čo najneskoršiu hodinu - bez toho, že by som sa s tým niekomu zverovala. Napätie tých nocí bolo nakoniec také veľké, že som si jednoducho prestala líhať spať: nedokázala som už viac tie sny o koncentráku znášať...“

Radu jej poskytla jedna múdra učiteľka: „Pokús sa to spísať. Možno ti to pomôže.“ A skutočne pomohlo.

Asi o desať rokov neskôr sa Wanda s tým, že má svoje spomienky spísané, komusi zverila. Ďalších päť rokov ju ľudia v jej okolí presviedčali, aby ich vydala. Napokon sa tak stalo. Autobiografické dielo *A bojím sa snov* v Poľsku po prvýkrát vyšlo už v roku 1961.

V čase vypuknutia vojny bola Wanda stredoškôľčkou a zároveň nadšenou skautkou. Zapojila sa do ilegálneho odboja a začiatkom roku 1941 bola zatknutá. Najskôr ju vypočúvali a väznili na zámku v Lubline, neskôr bola prevezená do koncentračného tábora Ravensbrück v Meklenbursku. Tu bola na nej vykonaná pokusná operácia nohy, následky ktorej sa na nej zapísali už na celý život. To však pre Wandu nebolo to najhoršie. Najhoršou bola nemožnosť utiecť.

Už krátko po zatknutí si Wanda uvedomila: „Stratila som slobodu. Ces-

ta odtiaľto nevedie.“ A keď sa krátko pred transportom jej rodičom podarilo podplatiť väzenskú stráž, aby sa s ňou mohli rozlúčiť, prenasledovala ju jediná myšlienka: „*Chcelo sa mi utiecť... utiecť... utiecť... vrhnúť sa do prvej ulice - rana a koniec! Do väzenia som sa vracat' nechcela! Bože, ako som túžila po slobode!*“ Vzápätí si však uvedomila, že v tom prípade isto príde o život i jej matka. A to nechcela. Odišla teda spolu s ostatnými do tábora.

Kým dovtedy slovo „tábor“ vzbudzoval vo Wande skôr pozitívne reakcie, tu zistila, aká je pravda. Kruté zaobchádzanie, hlad, strata ľudskej dôstojnosti, ťažká práca, zima, smrť... A stále myšlienky na nedosiahnuteľnú slobodu.

Wanda si dáva predsavzatie, že sa musí vrátiť. Robí všetko pre to, aby sa neocitla psychicky na dne. Pozoruje dozorkyne i ženy, z ktorých sa už stali beztvaré bytosti. A prosí Boha: „*Bože, ak ešte bdieš nad týmto svetom, daj, aby som si zachovala vlastnú tvár na tomto strašnom mieste. Nie život, ale dušu...*“

Spomienky na takmer 250 stranách sa nečítajú ľahko. Najmä preto, že z nich vyvstáva otázka, ktorú vystihol v predhovore už kňaz Marek Vácha: nie kde bol v tomto všetkom Boh, ale kam sa stratil človek. „*...je strašné predstaviť si, že chýbalo málo a boli by sme medzi obetami. Oveľa strašnejšie ale je, že chýbalo málo a boli by sme medzi vykonávateľmi,*“ hovorí aj poľsko-britský sociológ Zygmund Baumann.

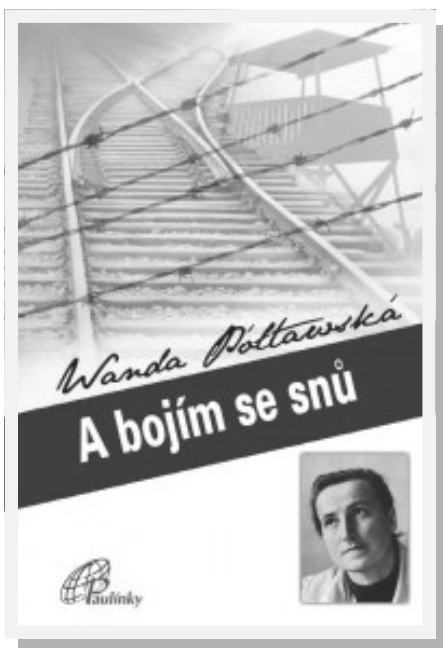
Človek však i v tomto všetkom môže zostať človekom. Dokonca vnútorne

slobodným človekom. Presvedčiť vás o tom môže Wanda, ktorá na svet nezanevrela. Po návrate domov sa stala lekárkou, aby mu pomohla. A podelila sa s ním o svoje spomienky, aby nezabudol.

Ak nemáte problém s čítaním v češtine a nebudú vám vadit' nepreložené autentické nemecké výrazy, môžete sa do čítania slov Wandy ponoriť i vy. A sledovať tak jej príbeh, „*ktorému by nebolo možné veriť, keby sme z iných kníh, z dejín Norimberského procesu a z početnej faktografickej literatúry nemali potvrdené, že práve takto sa to všetko stalo*“ (Marek Vácha).

Text: Petra Humajová

Obrázok: www.paulinky.cz

Rehabilitovaný až po smrti

(Bl. Juan Nepomucen Zegri y Moreno)

Svätý a aktívny život, bezhraničná odovzdanosť a láskavosť. I tak by sme mohli charakterizovať život blahoslaveného Juana Nepomucena, zakladateľa Sestier lásky. Napriek tomu bol obvinený z falošného učenia a odpadlícva od oficiálnej náuky Cirkvi.

Juan Nepomucen Zegri y Moreno sa narodil 11. októbra 1831 v Granade v Španielsku. Jeho rodina bola hlboko veriaca. Rodičia ho viedli nielen k múdrosti a vzdelanosti, ale i k životu podľa hodnôt evanjelia.

Horlivý kňaz

Mladý Juan najskôr študoval humanistické vedy a právo. Cítil však, že to preňho nie je to pravé. Túžil po živote v chudobe a službe ľuďom. Vstúpil teda do seminára v Granade a v roku 1855 bol vysvätený za kňaza.

Už v prvej farnosti Huétor Santillán, do ktorej bol poslaný, si ľudí získal svojou horlivosťou. Hneď pri svojom

príchode zdôraznil, že chce byť dobrým pastierom, ktorý hľadá stratené ovce; lekárom, ktorý lieči hriechom zranené srdcia; i otcom, ktorý sa stará o všetkých, i tých opovrhnutých.

Juan bol nielen človekom zbožným, ale i ambicióznym. Počas pôsobenia v nasledujúcej farnosti San Gabriel de Loja vykonával už i funkciu synodálneho examinátora a synodálneho sudcu. Pôsoobil ako profesor v seminári, kazateľ a dvorný kaplán kráľovnej Izabely II. a stal sa aj kanonikom katedrály v Malage.

Dat' prednosť chudobným

Napriek týmto „úspechom“ charakterizovala Juana i naďalej najmä veľká zbožnosť a láska k chudobným. „*Sprítomňovať Božiu lásku tam, kde je čo i len jeden trpiaci, ktorý si vyžaduje starostlivosť; čo i len jeden nešťastník, ktorého treba potešiť; čo i len jedno srdce, ktoré je potrebné naplniť nádejou.*“ Týmto mottom sa neriadil len on sám, ale i novovzniknutá kongregácia Sestier lásky Blahoslavenej Panny Márie. Juan ju založil v roku 1878 v Malage. Jej úlohou bolo starať sa o chudobných a núdzných.

Kongregácia sa rýchlo rozvíjala a šírila i do ostatných španielskych diecéz. No ako ona rástla, jej zakladateľ sa umenšoval. Stal sa predmetom mnohých ohováračských rečí a osočovania. Keďže bol obvinený zo šírenia falošného učenia Cirkvi,

bolo zakázané zaoberať sa jeho dielom a Sestry lásky sa s ním prestali stýkať. Všetky tieto ťažkosti znášal s pokorou. Zomrel opustený a sám 17. marca 1905 v Malage.

torácie, ktorý menil životy ľudí, i rozvíjanie charity. Juan ju totiž považoval za jedinú odpoveď na všetky spoločenské problémy - a tomuto presvedčeniu i žil.

Až po rokoch boli opätovne preskúmané všetky Juanove spisy i jeho činnosť. Napokon bol zbavený všetkých obvinení, rehabilitovaný a 9. novembra 2003 ho pápež Ján Pavol II. blahorečil. Vyzdvihol pri tom najmä jeho dynamický štýl pas-

Pripravila: Petra Humajová

Životopisné údaje: Ž. Podlejski: Sol' zeme a svetlo sveta 7; www.vatican.va
Obrázok: catholic saints.info

Blahoželania

V tieto dni slávia narodeniny dvaja naši kňazi, páter **Marek Kotras SchP** a pán kaplán **Dušan Rončák**.

Milý páter Marek! K Vaším 38. narodeninám, ktoré ste oslávili 12. januára, Vám želáme všetko najlepšie, veľa Božieho požehnania a milostí na Vašej životnej ceste. Nech Vás nikdy neopúšťa ochota milovať a slúžiť!

Milý pán kaplán Dušan! K Vaším 35. narodeninám, ktorých sa dožívate 20. februára, Vám prajeme Božiu lásku v prítomnosti Ducha Svätého, aby ste mali na úzkej ceste k Ježišovi stále úsmev na tvári, a tak tešili svoje ovečky.

Do náručia Panny Márie Vás oboch v modlitbe odovzdáva redakcia časopisu Bartolomej.

Kto pomôže?

Mamy s deťmi v núdzovom bývaní prosia o pomoc dobrých ľudí, ktorí by darovali do zariadenia práčku a chladničku.

Bližšie info: Mária Melicherčíková - 0903 607 883.

Farská kronika

od 24. decembra do 26. januára 2016

Do farského spoločenstva sme sviatosťou krstu prijali:

Bianka Michaela Gromusová
 Lucia Lukačová
 Stanislav Myslivéc
 Marek Urtel
 Roman Bako
 Stela Vozáriková
 Jozef Táranič
 Júlia Škulová

Manželstvo uzavreli:

Dušan Drozd a Lujza Langová

S kresťanskou nádejou na stretnutie vo večnosti sme sa rozlúčili so zosnulými:

Anna Turčányová, 90 r.
 Anna Fleischerová, 84 r.
 Marta Cachovanová, 82 r.
 Ondrej Ragulík, 62 r.
 Tibor Plesnivý, 75 r.
 Antónia Vaňová, 81 r.
 Mária Podoláková, 84 r.
 Emília Jattyová, 74 r.
 Júlia Mokrú, 86,r.
 Pavel Krčík, 74 r.
 Otília Baranová, 79,r.
 Ján Púpava, 75 r.
 Jozef Beňadik, 55 r.
 Paulína Babičová, 90 r.
 Miroslav Banetka, 25 r.
 Viera Šimová, 83 r.
 Mária Bieliková, 66,r.
 Adela Ferencčíková, 85 r.
 Štefan Stríž, 68 r.
 Mikuláš Sedlák, 73 r.
 Miroslava Mizeráková, 41 r.
 Margita Jamrichová, 67 r.
 Marek Bilčík, 32 r.

BARTOLOMEJ

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI

Vychádza s cirkevným schválením
 BÚ v B.B. č. 1127/98

Vydáva:

Rímskokatolícky farský úrad
 v Prievidzi. Vychádza raz mesačne.

Zodpovedný redaktor:

Mgr. Alojz Vlčko,
 e-mail: alojz.vlcko@gmail.com
 tel.: 0902 202 898

Vedúca vydania:

Mgr. Petra Humajová

Grafika:

Ing. Beáta Voskárová

Redaktori:

ThLic. V. Slovák, Mgr. D. Rončák,
 M. Melicherčíková, A. Gálová,
 Mgr. E. Blašková, Mgr. Z. Škrináro-
 vá

Kontakt:

web: www.farapd.sk
 e-mail: bartolomej@farapd.sk
 adresa: Redakcia Bartolomej,
 Mariánska 4, 971 01 Prievidza
 tel.: 046 / 542 28 01

Náklady na tlač:

cca. 0,40 €

Fotografie:

Obálka - Ľudmila Košťaliková

Tlač: PATRIA l., spol. s. r. o.

Upozornenie:

Redakcia si vyhradzuje právo
 výberu a úpravy príspevkov.
 Rukopisy nevraciame.

Na maškarnom plese

24. január 2016, Kultúrny dom v Necpaloch

Na maškarnom plese

31. január 2016, Piaristická spojená škola F. Hanáka

